

John E. Stith
NEVERENDO PASLAPTIS
Mokslinis fantastinis romanas

Slaptasis planetų Sandraugos policijos agentas Lenas Dilionas keliauja namo, į tolimą Neverendo planetą. Ten jo laukia susitikimas su buvusiais klasiokais. Tačiau Lenui nelemta pasidžiaugti atostogomis. Netikėtai sužinojęs slaptus nusikaltėlių planus, jis su geriausiaisiais draugais keisčiausiu būdu leidžiasi jiems įkandin...

Iš anglų kalbos vertė IRMINA DOMEIKIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
225 tomas. Serija įkurta 1990 m.

John E. Stith - REUNION ON NEVEREND
New York, Baen, 1995

Copyright © by John E. Stith, 1994

Cover art copyright © by David B. Mattingly, 1981
Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2002
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

Prologas

Kentinas Farlonas staigiai apsigręžė ir, atlošęs galvą, įsiklausė - ar nepasikartos garsas. Bet, neskaitant jo paties žingsnių aido, muziejuje viešpatavo įprasta tylą. Jis kelis kartus giliai įkvėpė, numaldydamas pašėlusiai besidaužančią širdį, ir vėl įtemptai įsiklausė. Nieko. "Nervai, - suglumęs tarė sau jis. - Kažko pastaruoju metu aš pasidariau pernelyg baikštus, štai ir vaidenasi visokiausia velniava".

Kentinas nusiramino, apsisuko ir užrakino sunkias paradines duris. Iki muziejaus atidarymo beliko viso labo valanda, o jam dar reikėjo suspėti atlikti kasdieninę apžiūrą. Priėjęs prie jėgos skydelio, jis perjungė svertą iš padėties "min" į padėtį "max". Lempos paklusniai įsižiebė, ir Kentinas išsyk pralinksmėjo. Jis gimė požeminiame mieste ir praleido čia visą savo gyvenimą, bet vis vien ryškioje šviesoje jautėsi kur kas tvirčiau.

Muziejuje buvo aštuoniolika salių. Kentinas metodiškai apėjo jas vieną po kitos. Tamsios bazaltinės sienos, padengtos perregimu apsauginiu sluoksniu, blausiai tviskėjo elektrinių lempų spinduliuose. Jokių įtartinų garsų Ken-

tinias daugiau nebeišgirdo.

Trumpais laipteliais - viso labo trimis pakopomis - jis užlipo į senovinių artefaktų salę. Paskui vėl nusileido. Kita nedidelė salė buvo skirta kasinėjimų Uberhelju rezultatams. Jokių hologramų - tik originalūs daiktai, atsargiai išvauduoti iš tolimos planetos dirvos, atsargiai nuvalyti, kruopščiai įtraukti į katalogą ir deramai aprašyti, kaip šito reikalauja istorija. O istorija reikalauja tikrų, apčiuopiamų objektų, ir kiekvienas, žvelgdamas į šias piesteles bei grūstuvėlius, į keistai išmargintus drabužius, kurie buvo kone senesni už pačią žmoniją, jautėsi mažas bei nereikšmingas. Ilsėdamiesi ant atlasinių pagalvėlių ir aksomu aptrauktų lentynų, šie daiktai, regis, bylojo: "Neapsigaukite. Mus sukūrusieji manė, kad jų civilizacija gyvuos amžinai, tačiau suklydo. Tas pat nutiks ir jums".

Farlonas nušluostė nuo stiklo nosių atspaudus - nebylų paliudijimą apie jaunųjų lankytojų smalsumą. Kitados ir Tesė čia paliko savosios noselės atspaudą. Iš pradžių jiniai mirtinai persigando ir supanikavusi puolė ieškoti kokio nors skudurėlio, norėdama sunaikinti nusikaltimo pėdsakus, bet Kentinas, dėkui Dievui, ją įtikino, kad čia toli gražu ne priežastis baimintis. Jis baisiai pyko ant žmogaus, kurio niekada nere-

gėjo, žmogaus, kuris taip įbaugino kūdikį, - ant tikrojo Tesės tėvo. Tuomet Kentinas nė žodeliu apie jį neužsiminė, tačiau nuogaštavo, jog akių išraiška išduos jo įniršį.

Kentinas stengėsi prisijaukinti Tesę, stengėsi jai įrodyti, kad yra visiškai nepanašus į jos ankstesnįjį tėvą. Ak, kaip nelengvai jam sekėsi ir kaip lėtai vyko procesas! Palyginti su Kentinu, kiekvienas sodininkas atrodytų spartuolis. Bet galų gale Tesė suprato, kad daugiau jai nebėra ko bijoti, ir tapo tokia, kokia ir turėtų būti paprasta dešimties metų mergytė. O kai ji pradėjo kalbėti, o ne spausti iš savęs po kelis žodžius per savaitę, Kentinas pasijuto paprasčiausiai laimingas. Kartais Tesė įsidrąsindavo ir imdavo pasakoti jam apie motiną. Toji moteris išvyko nežinoma kryptim gerokai anksčiau, nei Tesę atėmė iš niekšo, besivadinančio jos tėvu.

Pirmuosius Tesės siaubus Farlonas taip aiškiai prisiminė veikiausiai dėl to, jog ir pats buvo persigandęs. Jis nuolat žvalgydavosi ir mąstydamas: o ar Tesė bent kartą gyvenime buvo šitai patyrusi?

Kentinas apėjo likusias sales ir įsitikino, kad jos pasirengusios sutikti eilinį lankytojų srautą - smalsuolius, trokštančius dirstelti į praeitį per vitrinų stiklą. Jis buvo jau priešpaskutinėje

salėje ir tuomet pastebėjo: kažkas ne taip. Muziejaus valdytojui ir direktoriui visiškai nebūtina dirstelti į katalogus, kad suprastų, jog daiktai ne vietoje. Tolimosios sienos vitrina buvo mažumą perstumta. O kai ji šitaip stovi, lankytojai gali galva atsitrenkti į žemas urvo lubas. Kentinas nuogaustaudamas prisiartino prie vitrinos. Eksponatai nepaliesiti, bet kam ir kodėl prireikė ją pastumti? Jis pasilenkė, ketindamas gražinti vitriną į ankstesniąją vietą, bet tuomet prie sienos pastebėjo šį tą svarbesnio už perstumtą lentyną.

Į jį baimingai spoksojo dvi spindinčios žydros akutės, o abipus gauruotos būtybės galvos buvo dar po akį. Kentinas nejučia patraukė ranką:

- Kas per...

Pirmoji akių pora mirktelėjo, paskui ją - antroji, o po to abi drauge pranyko. Nuaidėjo krebždesys - tarsi šuo bėgtų parketu, - ir tasai, kuris slėpėsi už vitrinos, strimgalviais nukūrė link salių išsišakojimo.

Apstulbęs Kentinas akimirkai sustingo, o paskui leidosi vytis. Nagų bildesys į kietas urvo grindis virto skubiu kaukšėjimu, ir tuomet Farlonas pastebėjo žvėrelį: žalsvai rudo kailio kamuolėlis, nežinia kodėl pakeitęs kryptį,

skuodė stačiai į jį.

Po akimirkos Kentinas irgi pamatė tą, kuris šitaip išgąsdino žvėrelį. Uždarame muziejuje slapstėsi dar vienas lankytojas - žmogus, vilkintis mėlyną striukę. Bet, tiesą sakant, dabar tokios smulkmenos nieko nereiškė. Žmogus perėjo kiaurai storą akmeninę sieną, tarsi ši apskritai neegzistotų. Jis buvo ginkluotas ir grėsmingai taikėsi į Kentiną.

Kad ir neapsakomai apstulbęs, Kentinas visgi atpažino tą žmogų - būtent jisai pastaruoju metu suteikė tiek nerimo muziejaus direktoriui. Aplenkdamas vitrinas, Kentinas leidosi bėgti į kitą salę. Kad tik pavyktų išsprukti laukan, tenai jis jau žinos, ką daryti. Jam ėmė trūkti oro, pradėjo dilgčioti šoną.

Tačiau Farlonui nebuvo lemta ištrūkti į laisvę. Po akimirkos jam į nugarą įsmigo plonytis spindulys - taip smeigtukas prismeigia vamzdį prie dėželės dugno. Atrodė, jog stuburas įkaito iki baltumo. Kentinas susirietė, ir kitas šūvis pataikė jam į juosmenį. Krisdamas jis susitrenkė kelius ir išsitiesė ant grindų. Nepaisydamas pragariško skausmo, dar pamėgino atsistoti ir susitikti su užpuoliku akis į akį, bet trečiasis šūvis sudegino jo viltis ir pribaigė viską, kas dar buvo likę iš žmogaus.

1. Sugrįžimas namo

- Žinai, man regis, jos ten nebus.

Lenas iš inercijos perskaitė dar kelis žodžius, o atsiplėšęs nuo laikraščio išvydo kresną vyriškį, stovintį tarpueilyje. Vyriškis žvelgė į jį ir atlaidžiai šypsojosi.

- Parkas? Parkas Brenlekas?

- Nejaugi aš taip smarkiai pasikeičiau?

Lenas neryžtingai šyptelėjo. Parko plaukai mažumą praretėjo, ir jis užsiželdino ūsus, tiesa, tokius trumpus, jog šie veikiau panėšėjo į nevykusią tatuiruotę virš viršutinės lūpos. Jis priaugo bent dvidešimt kilogramų, ir jo rausvi skruostai pasidarė dar rausvesni bei apvalesni, nei anksčiau, bet Parkas vis vien atrodė tvirtas ir stiprus, o ne išstorėjęs. Nežymi raukšlėlė tarp antakių suteikė jo veidui gudrią ir dalykišką išraišką. Po senovei šypsodamasis, Leinas tarė:

- Ne, nė trupučio. - Jis jautėsi truputį nejaukiai, jog neišsyk atpažino draugą. - Stačiau stebiuosi, kad tavęs dar nenudaigojo koks nors pavydus vyras. - Jis ištiesė ranką ir pamėgino atsistoti, tačiau saugos diržas tučtuoju sugrąžino jį į vietą.

- Vis tas pats Lenas Dilionas! - džiugiai šūkte-

lėjo Parkas. - Visišškai nepasikeitęs.

Lenas atsisegė diržą, kyštelėjo laikraštį į priešais esančio krėslu kišenaitę ir galų gale atsistojo - pasisveikinti. Jo ranka paskendo Parko letenoje, ir žiedas skaudžiai įsirėžė į delną.

- Stačiai nesitiki, kad prabėgo jau dešimt metų. Tu irgi į susitikimą?

- Žinoma. Ir taip pat negaliu patikėti. Klausyk, o tu išties nepasikeitei. - Parkas dirstelėjo į tablo. - Iki traukos pokyčio dar marios laiko. Eime išlenkti po stiklelį?

Lenas linktelėjo. Draugai pasuko link išėjimo iš salono ir, pabrėžtinai ignoruodami žvilgančius turėklus, užkopė laiptais. Parkas žengė pirmas. Kažkokia švelnia medžiaga aptrauktos pakopos slopino žingsnių aidą.

- Aš išnaršiau visus aukštus, - nesustodamas porino Parkas, - ir nė vieno pažįstamo snukio. Matyt, toks jau likimas: tik tu ir aš.

- Gal likusieji sužinojo, kad tu susiruošei į dešimtąjį susitikimą, ir nusprendė verčiau palaukti dvidešimtojo. Aš, pavyzdžiui, taip ir padaryčiau.

- Kad tau oro pritrūktų, - nepiktai atkirto Parkas.

Jiedu prisiglaudė prie sienos, praleisdami

porelę melsvai žvynuotų Merento gyventojų, ir, užkopę dar per vieną aukštą, atsidūrė bare. Stori iliuminatoriai vos praleido šviesą, o tiesiai priešais įėjimą plytėjo didžiulis ekranas. Viršutiniame dešiniajame jo kampe švytėjo laikrodis. Greta skaitmenų, nurodančių laiką, likusį iki traukos pokyčio, liepsnojo stambios raidės:

**TARPPLANETINIS PLAUSTAS 2245
GALIMA ATSISEGTI DIRŽUS
KITAS SUSTOJIMAS - NEVERENDAS**

Ekranu centre šmėžavo tamsi, mažumą ištempta planeta, apjuosta juodais difrakciniais žiedais. Viename užtamsintame iliuminatoriuje matėsi artimiausios saulės kraštelis - neryškus lankas. Likusieji iliuminatoriai buvo tušti - neskaitant amžino žvaigždėto dangaus paveiklo: blyškaus mirgančio švytėjimo, nusėto smulkiomis juodomis dėmelėmis nelyginant strazdanomis. Atskiros žvaigždės, toli atsiliekančios nuo savo kaimynių, priminė mėlynų, geltonų, raudonų ir oranžinių ugnių sankaupas.

Jiedu susirado laisvą stalę saulėje pusėje. Lenas susmuko į krėslą ir atsigrėžė į draugą:

- Velniai rautų, siaubingai džiugu tave matyti!

Ir ką gi tu veikei tuos visus dešimtį metų? Vienas pasimatymas per naktį, ir taip tris tūkstančius parų iš eilės - tam reikia aibės energijos... - Stalo pulte jis surinko užsakymo kodą. Parkas padarė tą patį ir įdėmiai pažvelgė į Leną.

- Aš turėjau begales kitų darbų, ne tik lakstyti paskui moteris. Technogrado universitetas. Medžiagų gamybos laboratorija Algontine. Žinai, aš pasidariau truputį vyresnis. - Parkas įsistebeilijo į kažkokį tašką virš Leno peties. Tasai atsigręžė pasižiūrėti, kas patraukė bičiulio dėmesį, ir šyptelėjo:

- Labai patraukli, nieko nepasakysi! Tai kiekgi, nenugirdau, tu pasidarei vyresnis? Regis, šitai pasakytina tiktai apie amžių.

Parkas šaltakraujiškai nusišypsojo:

- "Truputį užaugęs" nereiškia "truputį miręs". Tiesa, dabar aš daugiau žiūriu, nei darau.

- Gal mano klausimas tau pasirodys kvailas, bet visgi - tu taip ir likai nevedęs?

Parkas palingavo galvą:

- Nežinau, ar esu pasirengęs sėsliam gyvenimui. O tu?

- Ne. Regis, niekada... - Lenas nutilo: priėjo padavėjas, nešinas jų užsakymu. - Leisk man. -

Lenas išsitraukė iš kišenės kelias monetas, įdėmiai ištyrinėjo kiekvienos jų displėjų ir numetė ant padėklo.

Kai padavėjas pasišalino, Parkas pamerkė akį ir tarė:

- O tu taip ir neatsakei į mano pirmąjį klausimą.

- Kokį klausimą?

- Tiesą sakant, tai buvo veikiau tvirtinimas. Aš pasakiau, kad jos veikiausiai nebus.

- Ko?

- Ko! Idiotiškas klausimas. Mes gi dar ne tokie užmaršūs.

- Tu turi omeny Tesę?

- Žinoma, Tesę. Liaukis, Lenai. Juk čia aš, Parkas. Neapsimetinėk kvailiu.

Lenas įsistebeilijo į rūku aptrauktą saulę. Ją marginančios dėmės priminė siaubingos ligos pėdsakus. Apie Parką jisai, regis, pamiršo. Laidas iš lėto sukosi, ir per tą laiką, kurį jiedu praleido bare, šviesulys truputį pasislinko.

Tesė. Tesė Farlon. Netgi dabar Lenai nebuvo lengva kalbėti apie savo jausmus.

Jei Parkas teisus, vadinasi, jis, Lenas, tik veltui gaišta laiką. Žinoma, visai neblogai iš naujo susitikti su Parku ir kitais vaikiniais, bet jis čio-

nai skrenda visų pirma dėl Tesės.

Artėjant susitikimo datai, Lenas vis atkakliau sau tvirtino, jog niekur nevažiuos, jog nėra prasmės save kankinti. Lenas nuo vaikystės nekenė šito pojūčio - pojūčio, jog esi uždarytas, - tačiau Neverendo urvuose jis neišvengiamas, o Tesė nepanoro išvažiuoti. Lenas buvo atkaklus, bet Tesė dar atkaklesnė. Tiesa, galbūt vėliau jos ryžtas mažumą atvėso. Atvirai šnekant, Lenas tuo abejojo, bet pačią paskutinę minutę suprato: jis privalo viską išsiaiškinti. Be to, galbūt dabar jam pavyks nugalėti tą slogų pojūtį arba įveikti troškimą regėti saulės šviesą, kvėpuoti tikru oru ir mėgautis laisve, kurią jis įgijo, - ten, toli nuo Neverendo.

Beje, gali būti, kad visos jo dvejonės bergždžios. Tesė jau šimtą kartų galėjo ištekėti, ir kas galėtų jai priekaištauti? Gal ji nusprendė pradėti naują gyvenimą - tėvui savas, o jai - savas...

Lenas vėl pažvelgė į Parką:

- Tai buvo labai seniai. Mes buvom dar vaikai.
- Mūsų ir dabar nepavadinsi seniais.
- O kodėl tu nusprendei, kad jos nebus?....